ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ A. E. W. MASON

ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΟΝΟΜΑ;

ΠΟΡΩ νὰ βεβαιώσω μὲ τὸ λόγο μου τὴν αὐθεντικότητα τῆς ἀλλόκοτης ἱστορίας ποὺ θὰ διηγηθῶ παρακάτω.

Τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, δηλαδὴ κατὰ τὸ μεσημέρι τῆς 31 Δεκεμβρίου τοῦ 1898, στὸ χωριὸ Χάττοκ τῆς κομιτείας Νόρφολκ τῆς Ἀγγλίας, ὁ ἐφημέριος αἰδεσιμώτατος Τσάλλαν ἔκανε τὸν συνηθισμένο περίπατό του μετὰ τὸ φαγητό. Εἶχε πάρει τὸ γραφικὸ λιθόστρωτο μονοπάτι, τὸ ὁποιο περνοῦσε μπρὸς στὸ πρεσβυτέριό του καὶ κατέληγε στὸ μικρὸ νεκροταφεῖο τοῦ χωριοῦ.

Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ ξαναγύριζε στὸ χωριό, ἀντίκρυσε μπροστὰ στὴν πύλη τοῦ νεκροταφείου ἕναν ὑπέργηρο ἐνορίτη του. Ἦταν ὁ μπαρμπα-Τζιάν, ἕνας θαλερὸς αἰωνόβιος, περισσότερο ἀπὸ 105 χρόνων, ὁ ὁποῖος στὸ ἀντίκρυσμα τοῦ ἐφημερίου χαιρέτησε μὲ σεβασμό, βγάζοντας τὸ καπέλλο του.

— Ἔ, μπαρμπα-Τζιάν! τοῦ εἶπε εὔθυμα ὁ ἐφημέριος. Πῶς πάει ἡ μελέτη τῶν «Ἀποκρύφων ἀποκαλύψεων τῶν ἀρχαγγέλων»;.. Ἀκόμη ἐξακολουθεῖς νὰ καταπιάνεσαι μὲ τὶς ἀνόητες αὐτὲς δεισιδαιμονίες;...

—Ἡ αἰδεσιμότης σας, ἂς μὲ εἰρωνεύεται! ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ ἀσπρομάλλης γέρος. Οὔτε τὶς ἀπόκρυφες ἀποκαλύψεις εἶμαι ἄξιος νὰ μελετῶ, οὔτε κι' οἱ ἀρχάγγελοι Ραφαήλ, Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καταδέχονται νὰ ἀποκαλύψουν σὲ μένα τὰ μυστήρια τοῦ Ἄλλου Κόσμου.. Μονάχα ἀπ' τὸ Θεό μας παίρνω κι' ἐγὼ τὴ φώτισι, ὅπως κι' ἐσεῖς αἰδεσιμώτατε, καὶ τόσοι ἄλλοι εὐλαβεῖς Χριστιανοί... Ὥστε εἶνε ἄδικες ἡ εἰρωνεῖες σας, γιατὶ εἶμαι ἕνας πιστὸς Χριστιανός, δοῦλος τοῦ Δημιουργοῦ μας καὶ τῆς αἰδεσιμότητός σας!

—Μὰ τόσα χρόνια ἀκούω τώρα, μπαρμπα-Τζιάν, εἶπε ὁ ἐφημέριος σοβαρά, ὅτι προφήτεψες μερικὰ πράγματα ἔξω ἀπ' τὴ συνηθισμένη ἀνθρώπινη ἀντίληψη, ποὺ βγῆκαν ἀληθινά... Δὲν εἶνε λοιπὸν ὅλα αὐτά, συνέργειες τοῦ Σατανᾶ, τῆς Σολομωνικῆς καὶ τῆς μαγείας;

Ὁ μπαρμπα-Τζιὰν ἀνασκίρτησε, σὰν νὰ τὸν ράπισαν. Ἔσκυψε λίγο τὸ κεφάλι του, συλλογίσθηκε βαθειά, κι' ἔπειτα κυττάζοντας μέσα στὰ μάτια τὸν ἐφημέριο, εἶπε γαλήνια καὶ σιγαλά:

—Ἂς μὲ συγχωρήση ἡ αἰδεσιμότης σας, ἀλλὰ δὲν εἶμαι τῆς ἴδιας γνώμης... Πάντα μου στάθηκα πιστὸς κι' εὐλαβῆς Χριστιανός, ποτὲ δὲν ἔλειψα ἀπ' τὴν ἐκκλησία, κι' οὔτε ἀδίκησα ποτὲ κανέναν... Μοιράζομαι τὸ ψωμάκι μου μὲ τὸν πρῶτο πεινασμένο ποὺ θὰ συναντήσω καὶ τί λέγεται «μαγεία» καὶ «δεισιδαιμονία» καὶ «προλήψεις» δὲν τὄμαθα ποτέ μου...

—Μὰ ἄκουσα νὰ λένε, πῶς ξέρεις ἀπὸ πρὶν ποιοὶ πρόκειται νὰ πεθάνουν! διέκοψε κλονισμένος λίγο ὁ ἐφημέριος.

—Αὐτὸ εἶν' ἀλήθεια! ψιθύρισε ὁ μπαρμπα-Τζιάν. Σκεφτῆτε ὅμως, ὅτι ἔχω στὴ ράχι μου ἕναν ὁλόκληρο αἰῶνα... Ὅτι πάντα μου πρόσεχα τὴ φύσι ὁλόγυρά μας.. Ὅτι τὸ μάτι μου τὸ προσεκτικὸ κι' ἐρευνητικὸ ἀντίκρυσε τόσα καὶ τόσα πράγματα... Ὅτι τὰ αὐτιά μου τὰ στηλωμένα πάντοτε μὲ προθυμία, ἄκουσαν τόσες καὶ τόσες διηγήσεις γερόντων, γυναικῶν, παιδιῶν καὶ κοριτσιῶν... Εἶδα γεννήσεις, θανάτους, γάμους, βαφτίσια κι' ἑκατὸ ὁλόκληρα χρόνια τώρα σπουδάζω μὲ προσοχὴ τὸ κάθε τί ποὺ μὲ τριγυρίζει.. Ἔμαθα λοιπὸν πάμπολλα πράγματα, κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἔμαθα καὶ τὸ ποιοὶ θὰ πεθαίνουν κάθε χρόνο στὸ χωριό μας!!...

—Μπορεῖς...μπορεῖς νὰ μοῦ τὸ ἀποδείξῃς; ἐτραύλισε ἀνατριχιάζοντας ὁ ἐφημέριος. Καὶ νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς κιόλας πῶς τὸ ξέρεις:

—Μετὰ χαρᾶς, αἰδεσιμώτατε! ἀποκρίθηκε ὁ μπαρμπα-Τζιάν. Σ' αὐτὰ δὲν ἀνακατεύονται καθόλου οὔτε μάγια, οὔτε ξόρκια, οὔτε σατανάδες... Εἶνε πράγματα τῆς ἐκκλησίας, καὶ τἄμαθα πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια...

—Καὶ πῶς τἄμαθες, μπαρμπα-Τζιάν; διέκοψε μὲ λαχτάρα ὁ ἐφημέριος.

—Νὰ σᾶς πῶ... Σιγὰ-σιγά, τριγυρνῶντας τὶς νύχτες γύρω ἀπ' τὸ χωριό, χειμῶνα-καλοκαῖρι, πότε στὰ πρόβατα καὶ πότε στὰ χωράφια μου, ξέπεφτα καὶ στὸ νεκροταφεῖο μας... Ἀόριστα στὶς ἀρχὲς φαινόμενα, κι' ἀργότερα πιὸ χειροπιαστά, μ' ἔπεισαν γιὰ κάτι, τὸ ὁποῖο ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, τὸ ἐξακρίβωνα καὶ τὄβρισκα ἀληθινό. Κι' αὐτὸ τὸ κάτι ἦταν τὸ ἑξῆς...

Σταμάτησε ἀπότομα ὁ μπαρμπα-Τζιάν, σταυροκοπήθηκε καὶ ξερόβηξε μὲ κάποια ἀγωνία, ἐνῶ ὁ ἐφημέριος, νοιώθοντας ἔν' ἀνατρίχιασμα, ἄνοιξε τὰ πόδια του νὰ στηριχτῆ, γιατὶ θὰ κυλιόταν στὸ χῶμα ἀπ' τὴ σκοτοδίνη.

—...Ἦταν τὸ ἑξῆς, ἐξακολούθησε μὲ ὑπόκωφη φωνή, ὁ μπαρμπα-Τζιάν. Ἀραιὰ-ἀραιά, κι' ὅπως ἐξακρίβωσα κατόπιν, κάθε μεσάνυχτα παραμονῆς Πρωτοχρονιᾶς, ἔτυχε νὰ βλέπω—ὅσες φορὲς μιὰ τέτοια νύχτα καὶ μιὰ τέτοια ὥρα ξέπεφτα ἐδῶ, στὴν πύλη τοῦ νεκροταφείου μας—ἔτυχε λοιπὸν νὰ βλέπω ἀόριστες σκιές, ὁλοκάθαρες ἀργότερα, νἄρχωνται ἀπ' τὸ χωριὸ γλυστρῶντας ἀθόρυβα σὰν καλντερίμι.. Αὐτὲς ἡ σκιὲς φθάνοντας ἐδῶ στὴν πόρτα, σταματοῦσαν... Κύτταζαν ὁλόγυρά τους... Ἔκαναν νὰ διαβοῦν τὸ κατῶφλι καὶ νἄμπουν στὸ νεκροταφεῖο μέσα.. Δίσταζαν... Ὀπισθοχωροῦσαν... Πάλι προχωροῦσαν μὲ δισταγμό... Κι' ὕστερα μὲ ἀπόφασι ἔμπαιναν μέσα στὸ νεκροταφεῖο, δίχως νὰ ξαναβγοῦν πειά, καὶ δίχως ν' ἀνοίξουν τὰ ξύλινα θυρόφυλλα, λὲς καὶ περνοῦσαν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σανίδια σὰν ἀέρας!!...

Ὁ ἐφημέριος κύτταξε ἀλλόκοτα τὸν χλωμὸ μπαρμπα-Τζιάν, καὶ βγάζοντας τὸ καπέλλο του σταυροκοπήθηκε σιγοτρέμοντας. Ὁ μπαρμπα-Τζιὰν τὸν μιμήθηκε μὲ λαχτάρα κι' ἔπειτα ἐξακολούθησε τὴν ἀφήγησί του:

—Μὰ πρόσεξα καὶ κάτι ἄλλο, αἰδεσιμώτατε... Πρόσεξα ὅτι ἡ σκιὲς ἐκεῖνες, ἡ ἀνθρώπινες ἐκεῖνες σιλουέττες, ἦσαν σιλουέττες συγχωριανῶν μου, οἱ ὁποῖοι ζοῦσαν ἀκόμη στὸ χωριό... Μὰ μὲ τὸν καιρό, πρόσεξα ἐπίσης, ὅτι οἱ συγχωριανοί μου αὐτοί, οἱ ζωντανοὶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα τῆς παραμονῆς τοῦ Νέου Ἔτους, πέθαιναν κατόπιν μέσα στὸν καινούριο χρόνο.. Κι' ὅτι τοὺς ἄνοιγαν τὸν τάφο ἀκριβῶς σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο, στὸ ὁποῖο εἶχε σταθῆ ἡ ἀέρινη σιλουέττα των, ὅταν ἔμπαιναν στὸ νεκροταφεῖο τὰ μεσάνυχτα τῆς παραμονῆς!!

Βαθειὰ σιγαλιὰ ἁπλώθηκε τώρα ἀνάμεσά τους κι' ὁλόγυρά τους. Κι' οἱ δυὸ λαχάνιαζαν πνιχτά, κι' οἱ δυὸ σκούπιζαν τὰ ψυχρὰ κι' ἱδρωμένα μέτωπά των, κι' οἱ δυὸ ἔνοιωθαν μὲ τρόμο ἀνοιγμένη μπροστά των τὴν σκοτεινὴ κι' ἀνεξιχνίαστη ἄβυσσο τοῦ μυστηρίου τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ Θανάτου...

—Μπαρμπα-Τζιάν, διέκοψε πρῶτος ὁ ἐφημέριος, ἔχουμε παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς σήμερα.. Μπορεῖς νὰ ρθῆς τὸ βράδυ τὰ μεσάνυχτα ἐδῶ καὶ νὰ φυλάξῃς κρυφὰ νὰ ἰδῆς τίνων ἀπ' τοὺς συγχωριανούς μας ἡ σιλουέττες, θἄμπουν στὸ νεκροταφεῖο;

—Ὅπως προστάζει ἡ αἰδεσιμότης σας! ψιθύρισε κατακίτρινος ὁ μπαρμπα-Τζιάν. Ἔχω ἀρκετὰ χρόνια νἄρθω, γιατὶ ὅταν βεβαιώθηκα γι' αὐτὸ ποὺ ἤθελα, μ' ἔκοψε κρῦος ἱδρωτας, κι' ἀπόφευγα νἄρχουμαι ἐδῶ σὰν νύχτωνε μιὰ τέτοια μέρα, ὅπως ἡ σημερινή... Θὰ παραφυλάξω λοιπὸν ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα, κι' αὔριο πρωΐ, μετὰ τὴ θεία λειτουργία, θὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὰ ὀνόματα!..

* * *

Πραγματικά, τὴν ἄλλη μέρα, ἀνήμερα τὴν Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1899, ὁ μπαρμπα-Τζιὰν συνάντησε, ἄγρυπνος καὶ κατάχλωμος, τὸν αἰδεσιμώτατο Τσάλλαν. Μὲ κλονισμένο βῆμα, λοξοκυττάζοντάς τον λαθραῖα, τὸν πλησίασε μὲ σεβασμὸ καὶ τοὔβασε τρεῖς φακέλλους σφραγισμένους μὲ βουλοκέρι, μουρμουρίζοντάς του:

—Ὁρίστε ὅ,τι σᾶς ὑποσχέθηκα, αἰδεσιμώτατε... Τρεῖς θὰ πεθάνουν τὴ φετεινὴ χρονιὰ στὸ χωριό μας.. Μόλις θὰ μάθετε ὅτι πέθανε ὁ πρῶτος, θ' ἀποσφραγίσετε τὸ φάκελλο ποὺ γράφει ἐπάνω μὲ μολύβι «Πρῶτος», καὶ θὰ δῆτε μέσα τ' ὄνομά του... Τὸ ἴδιο θὰ κάνετε ἀργότερα γιὰ τὸν «Δεύτερο», καὶ πιὸ ἀργότερα γιὰ τὸν «Τρίτο»... Ὑγιαίνετε, αἰδεσιμώτατέ!...

—Μὰ γιὰ στάσου, μπαρμπα-Τζιάν! ξεφώνισε μὲ ἀόριστον τρόμο καὶ μὲ ἀπορία, ὁ ἐφημέριος. Μοῦ ὑποσχέθηκες νὰ μοῦ πῆς ὀνόματα κι' ὄχι νὰ μοῦ δώσης σφαλιχτοὺς φακέλλους!...

—Αἰδεσιμώτατε, σεβαστῆτε τοὺς μελλοθανάτους!.. διέκοψε σοβαρὰ ὁ

Συνάντησε μπρὸς στὴν πύλη τοῦ νεκροταφείου ἕναν ὑπέργηρο ἐνορίτη του...

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΑ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΕ ΦΡΑΓΚΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΝΟΣΟΚΟΜΑΣ

ΠΟΙΟΣ ἔβλεπε τὸν μπάρμπα Παβιγύ, μὲ τὰ μακρυὰ κι' ἀδύνατα πόδια του, τὸ μικρὸ κορμί του, τὰ μεγάλα χέρια του καὶ τὸ τριγωνικὸ κεφάλι του, δὲν μποροῦσε νὰ κρατήση τὰ γέλια.

Ἦταν τόσο ἐξυπνος κι' εὐχάριστος, ὥστε καὶ τὰ κορίτσια ἀκόμα δεν τοῦ χαλοῦσαν χατῆρι. Διεσκέδαζαν μαζύ του τόσο πολύ, ὥστε παράβλεπαν τὴ μεγάλη ἀσχήμια του.

Στὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου τῆς χρονιᾶς ἐκείνης, ὁ μπάρμπα Παβιγὺ εἶχε κλείσει συμφωνία νὰ δουλέψη γιὰ τὸ θέρισμα στὰ χωράφια τοῦ κὺρ Λεχαριβώ, ποὺ ἦσαν κοντὰ στὴ Ρουβίλ. Ἔτσι, τρεῖς ὁλόκληρες ἑβδομάδες, μέρα καὶ νύχτα, διεσκέδασε τοὺς θεριστάδες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μὲ τὶς φάρσες του, σκαρώνοντας ἕνα σωρὸ φάρσες κι' ἀστεία.

Τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ θερισμοῦ, ἐνῶ τὰ ἕξη ἄλογα κύλαγαν τὸ κάρρο τῶν θεριστάδων πρὸς τὸν μεγάλο δρόμο μὲ βῆμα ἀργό, ὁ Παβιγύ, ἀνάμεσα στὶς γυναῖκες, χόρευε σὰν σάτυρος καὶ κρατοῦσε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα μικροὺς καὶ μεγάλους.

Μόλις ἡ πομπὴ ἔφτασε στὴν καγκελλόπορτα τοῦ κτήματος τοῦ κὺρ Λεχαριβώ, ὁ Παβιγὺ πήδησε χάμω, μὲ τὰ χέρια ἀνοιχτά. Γιὰ καλή του τύχη ὅμως, πέφτοντας, χτύπησε στὴν ἄκρη τοῦ κάρρου, ἀνατοδουγυίστηκε καὶ βρέθηκε ἀνάσκελα στὸ δρόμο.

Οἱ σύντροφοί του κατέβηκαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ κάρρο κι' ἔτρεξαν κοντά του. Ἦταν ἀκίνητος, μὲ τὸ ἕνα μάτι κλειστό, μὲ τ' ἄλλο μισανοιχτό, μελανιασμένος ἀπὸ τὸ φόβο του.

Μόλις τοῦ ἄγγιξαν τὸ δεξί του πόδι, ἄρχισε νὰ φωνάζη δυνατά, κι' ὅταν θέλησαν νὰ τὸν σηκώσουν, σωριάστηκε ἀμέσως χάμω.

—Φοβᾶμαι πὼς ἔσπασε τὸ ἕνα του πόδι, εἶπε κάποιος.

Κι' ἀλήθεια, τὸ ἕνα του πόδι εἶχε σπάσει.

Ὁ κὺρ Λεχαριβὼ τὸν ξάπλωσε σ' ἕνα τραπέζι κι' ἕνας καβαλλάρης ἔτρεξε στὴ Ρουβίλ νὰ εἰδοποιήση τὸν γιατρό.

Ὁ ἀφέντης φάνηκε πολὺ γενναιόψυχος καὶ δήλωσε πὼς θὰ πλήρωνε αὐτὸς τὴ θεραπεία τοῦ Παβιγὺ στὸ νοσοκομεῖο.

Ὁ γιατρός, ποὺ ἦρθε ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ὥρα, πῆρε τὸν Παβιγὺ στὸ ἀμάξι του, τὸν πῆγε στὸ νοσοκομεῖο καὶ τὸν ἔβαλε σ' ἕναν φρεσκοβαμμένο κοιτῶνα, ὅπου τοῦ περιποιήθηκαν τὸ σπασμένο πόδι του.

Μόλις ὁ Παβιγὺ κατάλαβε ὅτι δὲν θὰ πέθαινε, ὅτι θὰ τὸν περιποιοῦσαν, ὅτι θὰ τὸν νοσήλευαν, ὅτι θὰ τὸν γιάτρευαν καὶ ὅτι θᾶπινε καὶ θᾶτρωγε χωρὶς νὰ κάνη τίποτα, ξαπλωμένος ἀνάμεσα σὲ δυὸ καθαρὰ σεντόνια, κυριεύτηκε ἀπὸ ἀσυγκράτητη χαρὰ κι' ἄρχισε νὰ γελάη, νὰ γελάη μ' ἕνα γέλιο σιγανὸ κι' ἐξακολουθητικό, ποὺ ἄφηνε νὰ φαίνωνται τὰ χαλασμένα δόντια του.

Μόλις πλησίαζε τὸ κρεββάτι του ἡ νοσοκόμα, τῆς ἔδειχνε τὴν εὐχαρίστησί του μὲ ἀστείους μορφασμούς, μισόκλεινε τὰ μάτια του, στρώβωνε τὸ στόμα του καὶ κούναγε τὴ μυτη του, ποὺ ἦταν τόσο μακρυὰ κι' εὐκίνητη, ὥστε τὴν ἔκανε ὅπως ἤθελε. Οἱ πλαϊνοί του, ὅσο ἄρρωστοι κι' ἂν ἦσαν, δὲν μποροῦσαν νὰ κρατήσουν τὰ γέλια, κι' ἡ ἀρχινοσοκόμα πήγαινε συχνὰ καὶ καθόταν κοντὰ στὸ κρεββάτι του, γιὰ νὰ περάση λίγη ὥρα εὐχάριστα. Πρὸς χάριν της, ὁ Παβιγὺ σοφιζόταν πιὸ ἔξυπνες φάρσες, πιὸ πρωτότυπα ἀστεῖα, κι' ὅπως εἶχε μέσα του τὸ σπέρμα τῆς προσποιήσεως καὶ τῆς ἠθοποιΐας, ἔκανε τὸν θρῆσκο, γιὰ νὰ τῆς ἀρέση, καὶ μίλαγε γιὰ τὸ Θεὸ μὲ τὴ σοβαρότητα ἀνθρώπου ποὺ ξέρει πότε ν' ἀστειεύεται καὶ πότε νὰ μιλάη σοβαρά.

Μιὰ μέρα, τοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ τῆς τραγουδήση. Ἐκείνη εὐχαριστήθηκε καὶ ἀπὸ τότε τὸν ἐπισκεπτόταν συχνότερα. Ἔπειτα, γιὰ νὰ ἐξασκῆ τὴ φωνή του, τοῦ ἔφερε ἕνα βιβλίο μ' ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα. Τότε, καθισμένος στὸ κρεββάτι του, — γιατί στὸ μεταξὺ εἶχε πάρει τὸ καλύτερο κρεββάτι κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ κινῆται —, μουρμούριζε μὲ ψεύτικη φωνὴ ὕμνους πρὸς τὴν Αἰωνιότητα, τὴν Παναγία, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐνῶ ἡ ἀρχινοσοκόμα, πλαϊ του, τοῦ κράταγε τὸ χρόνο, χτυπῶντας ρυθμικὰ τὸ δάχτυλό της. Μόλις σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ περπατάη, ἡ ἀρχινοσοκόμα τοῦ πρότεινε νὰ τὸν κρατήση λίγον καιρὸ ἀκόμα, γιὰ νὰ ψάλλη στὴν ἐκκλησία τοῦ νοσοκομείου, νὰ παραστέκεται στὴ λειτουργία καὶ νὰ πάρη τὴ θέσι τοῦ καντηλανάφτη. Ὁ Παβιγὺ δέχτηκε. Κι' ἕναν ὁλόκληρο μῆνα τὸν ἔβλεπαν ντυμένον μ' ἕνα λευκὸ ράσο, νὰ κουτσαίνη καὶ νὰ ψάλλη, κουνῶντας τόσο ἀστεῖα τὸ κεφάλι του, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκκλησιαζομένων νὰ μεγαλώνη ὁλοένα, εἰς βάρος τῆς ἐκκλησίας τῆς γειτονικῆς ἐνορίας.

Ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ πράγματα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο παίρνουν κάποιο τέλος, ὅταν ὁ Παβιγὺ ἔγινε ἐντελῶς καλά, ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ φύγη. Ἡ νοσοκόμα, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήση, τοῦ ἔκανε δῶρο εἰκοσιπέντε φράγκα.

Μόλις ὁ Παβιγὺ βρέθηκε στο δρομο, μὲ τὰ εἰκοσιπεντε φραγκα στην τσεπη, ἀρχισε νὰ σκέπτεται τί ἔπρεπε νὰ κάνη. Νὰ γυρίση στὸ χωριό του ; Χωρὶς ὅμως νὰ πιῆ ἕνα κρασακι ἢ κάτι ἄλλο ; Κι' ὁ καιμιωρης εἶχε να πιῆ πολυν καιρο. Μπῆκε, λοιπόν, σ' ἕνα καφενεῖο, παράγγειλε ἕνα ποτηράκι ἀπὸ τὸ καλύτερο ρακί καὶ τὸ ἔπιε μονορρούφι, για ν' ἀνοίξη ὁ λαρυγγάς του. Ἔπειτα ἔπιε ἄλλο ἕνα, γιὰ νὰ καταλάβη ἂν ἦταν καλό.

Μόλις τὸ δυνατὸ ρακὶ ἔβρεξε καλὰ - καλὰ τὴ γλῶσσα καὶ τὸν οὐρανίσκο του, καὶ τοῦ ξύπνησε, ὕστερα ἀπὸ τόση μακροχρόνια ἐγκράτεια, τὴν πλάνα ἡδονὴ τοῦ οἰνοπνεύματος, ποὺ χαϊδεύει, ἐρεθίζει, ἀρωματίζει καὶ καίει τὸ στόμα, κατάλαβε πὼς δὲν θὰ κρατιόταν, πὼς θᾶπινε ὅλη τὴ μποτίλια, καὶ ρώτησε, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, πόσο στοίχιζε. Του εἰταν πὼς ἐκανε τρια φράγκα, τὴν πλήρωσε κ' ἄρχισε νὰ πίνη.

Ὡστόσο, ἔπινε μὲ ρέγουλα, γιὰ νὰ μπορέση νὰ ἐξακολουθήση τὸ γλέντι του κ' ἄλλοῦ, σὲ κανένα ἀπὸ τὰ σπίτια ἐκεῖνα, ποὺ γλεντᾶνε ἄνδρες καὶ γυναῖκες μαζύ, ὅλη τὴ νύχτα.

Σὲ λίγο ἔφυγε ἀπὸ τὸ καφενεῖο καὶ ρωτῶντας πότε τοὺς ἁμαξάδες καὶ πότε τοὺς χωροφύλακες, ἔφτασε σ' ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ σπίτια. Ἐκεῖ ὅμως τὸ γλέντι ζωήρεψε τόσο, ὥστε, ἀτάνω σ' ἕναν ἐξωφρενικὸ χορό, ἔχασε τὴν ἰσορροπία του, παραπάτησε κι' ἔπεσε φαρδὺς - πλατύς, ὅπως τότε ποὺ πήδησε ἀπὸ τὸ κάρρο.

Μόλις τὸν συνέφεραν, ἄρχισε νὰ φωνάζη πὼς τοῦ ἔσπασε καὶ τ' ἄλλο του πόδι, τὸ γερό ! Κι' ἦταν ἀλήθεια. Ὁ γιατρὸς πῆγε, κι' ἔτυχε νὰ εἶνε ὁ ἴδιος ποὺ ἔστειλαν καὶ τὸν ἔφεραν ὅταν ἔσπασε τὸ δεξί του πόδι, τοῦ ἔδεσε τὸ σπασμένο πόδι του κι' ἔπειτα εἶπε μὲ αὐστηρὸ ὕφος στὸν κύριο τοῦ σπιτιοῦ :

—Τὸ ξέρετε ὅτι τὸ δυστύχημα αὐτὸ θὰ κάνη πολὺ κακὴ ἐντύπωσι ; Ὁ Δῆμος θὰ ἐξετάση, θὰ ρωτήση, κι' αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ λάβη μέτρα ἐναντίον σας. Τὸ καλύτερο λοιπὸν ποὺ ἔχετε νὰ κάνετε, εἶνε νὰ μὴ μαθευτῆ ὅ,τι ἔγινε ἀπόψε ἐδῶ μέσα....

—Μὰ πῶς, πῶς ;...

—Ἁπλούστατα. Νὰ κλείσετε τὸν ἄνθρωπο αὐτὸ στὸ νοσοκομεῖο, στὸ ὁποῖο νοσηλεύνταν ὥς τώρα, καὶ ν' ἀναλάβετε τὴ διατροφή του.

—Ἔστω ! ἀποκρίθηκε ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ.

Ἔτσι ὁ Παβιγύ, ὕστερ' ἀπὸ μισὴ ὥρα, γύριζε μεθυσμένος καὶ ἀξιοθρήνητος στὸν κοιτῶνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχε φύγει μόλις μιὰ ὥρα προτήτερα...

μπαρμπα-Τζιάν. Ἀφῆστε τους νὰ νοιώσουν ξέννοιαστοι τὴ λίγη ζωὴ ποὺ τοὺς μένει νὰ ζήσουν... Δὲν κάνει νὰ μάθετε τὰ ὀνόματά τους, ὄχι βέβαια γιατὶ θὰ τοὺς τὸ μαρτυρήσετε... Κάθε ἄλλο, μάλιστα.. Ἀλλὰ ὅσο νἆναι, δὲν εἶστε συνηθισμένοι σὰν κι' ἐμένα νὰ κρατῆτε βαθειὰ κρυμμένο στὴν ψυχή σας ἕνα τόσο τρομερὸ κι' ὑπερφυσικὸ μυστικό... Γι' αὐτό, ἀπὸ κάτι ποὺ θὰ σᾶς ξεφύγη ἄθελα, ἀπὸ μιὰ λυπητερὴ ματιά σας, ἀπὸ κάποιο σπλαχνικὸ διάθημά σας, ἴσως δώσετε σὲ ἕναν ὁποιονδήποτε ἀπὸ αὐτοὺς μιὰ βεβαιότητα ἢ ὑποψία γιὰ ὅ,τι πένθιμο τὸν περιμένει... Κι' ἔτσι θὰ φαρμακώσετε ἀνώφελα, τὶς ὑστερνές του ἡμέρες... Μή... μὴ γιὰ τὸ Θεό, αἰδεσιμώτατε... Μὴν ἀνοίγετε τοὺς φακέλλους... μή... μή!...

Κατάχλωμος, μὲ ἀπαίσιες συσπάσεις στὸ παραμορφωμένο πρόσωπό του καὶ μὲ νευρικὲς κινήσεις τῶν τρεμάμενων χεριῶν του, ὁ ἐφημέριος Τσάλλαν, ἄνοιγε τοὺς φακέλλους μὲ τὴ σειρά, μουγκρίζοντας:

—Πρῶτος φάκελλος... Ἡσαΐας Ντεβέντερ, σιδηρουργός... Δεύτερος φάκελλος... Αἰμιλία Τζόνσον, ἐτῶν 26... Τρίτος φάκελλος...

Σταμάτησε λαχανιασμένος, κι' ἀνάσανε βαθειά. Ἔπειτα μουρμούρισε στὸν κεραυνωμένο ἀπὸ ἀνέκφραστη ταραχὴ μπαρμπα-Τζιάν:

—Στὰ μάτια σου διαβάζω, φίλε μου, τὸ ὄνομα τοῦ τρίτου φακέλλου, δίχως νὰ τὸν ἀνοίξω!... Συχώρεσέ με, Θεέ μου, γιὰ τὴν ταραχή μου.. Ἔρχομαι τρίτος ἐγώ, καὶ θάχω ἀρκετοὺς μῆνες ἴσως μπροστά μου, γιὰ νὰ δοξολογῶ τὸ Πανάγιο Ὄνομά Σου!...

Ἤρεμος τώρα, μὲ θεῖο φωτοστέφανο γαλήνης, ἀπομακρύνθηκε σιγὰ-σιγά

Πέθανε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἴδιου χρόνου, ἀφοῦ ἔθαψε πρῶτα τοὺς ἄλλους δυό....